

הַלְבוֹת מְלוּה וְלוּוּה פֶּרֶק יט

א. כְּשִׁינְדִין בֵּית דִּין לְנִכְסֵי הַלוּוּה לְגַבּוֹת מֶהֱן, לֹא יִגְבוּ לְבַעַל חוֹב אֲלֹא מִן הַבִּינוּנִית שֶׁבְּקִרְקָעוֹתָיו. וְדִין תּוֹרָה שְׁיִגְבֶּה בַּעַל חוֹב מִן הַזְבוּרִית, שְׁנֵאמָר "בַּחוּץ, תַּעֲמֹד . . ." (דְּבָרִים כד, יא) מִה דִּרְכוֹ שְׁלֹאֲדָם לְהוֹצִיא, פָּחוֹת שֶׁבְּכָלִיו. אֲבָל תִּקְנוּ חֲכָמִים בִּבְיֻנוּנִית, כְּדִי שְׁלֹא תִנָּעַל דָּלֶת בְּפָנֵי לוּוִין. בְּמֵה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בִּבְא לְהַפְרַע מִן הַלוּוּה עֲצָמוֹ. אֲבָל הַבָּא לְהַפְרַע מִן הַיּוֹרְשִׁין, בֵּין קִטְנִים בֵּין גְּדוֹלִים לֹא יִפְרַע אֲלֹא מִן הַזְבוּרִית.

ב. אֵין נִפְרָעִין מִנִּכְסִים מִשְׁעַבְדִּין, בְּמָקוֹם שִׁישׁ נִכְסִים בְּנֵי חוּרִין: וְאִפְלוּ הָיוּ בְּנֵי חוּרִין זְבוּרִית, וְהַמִּשְׁעַבְדִּים בִּינוּנִית, אוֹ עֵדִית בֵּין שְׁמִכָּרָם בֵּין שְׁנִתָּנָם. נִשְׁתַּדְּפוּ בְּנֵי חוּרִין, הָרִי זֶה טוֹרֶף מִן הַמִּשְׁעַבְדִּים, שְׁכִינֹן שְׁנִשְׁחָתוּ, כָּאִלוּ אֵינָם.

ג. רְאוּבֵן שְׁמִכָּר כָּל שְׁדוּתָיו לְשִׁמְעוֹן, וְחִזְרָ שְׁמְעוֹן וּמִכָּר שְׁדָה אַחַת מֶהֱן לְלוֹי, וּבָא בַּעַל חוֹב שְׁלֹאֲרָאוּבֵן לְטוֹרֶף רָצָה מִזֶּה, גּוֹבֶה; רָצָה מִזֶּה, גּוֹבֶה.

ד. בְּמֵה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשִׁלְקָח לְלוֹי בִּינוּנִית. אֲבָל אִם לָקַח עֵדִית, אוֹ זְבוּרִית אֵינוֹ טוֹרֶף מִלוֹי: שְׁהָרִי זֶה אוֹמֵר לוֹ, מִפְּנֵי זֶה טוֹרְחָתִי וְלָקַחְתִּי שְׁדָה שְׁאֵין דִּינָךְ לְגַבּוֹת מִמֶּנּוּ.

ה. וְכֵן אִם לָקַח לְלוֹי בִּינוּנִית, וְהִנִּיחַ אֲצֹל שְׁמְעוֹן בִּינוּנִית כְּמוֹ הַבִּינוּנִית שִׁלְקָח אֵינוֹ טוֹרֶף מִלוֹי: שְׁהָרִי זֶה אוֹמֵר לוֹ, הִנֵּחְתִּי לָךְ מָקוֹם לְגַבּוֹת מִמֶּנּוּ.

ו. כָּכֵר בְּאַרְנוֹ שֶׁהִנְזָקִין שְׁמִין לֶהֱן בְּעֵדִית, וּבַעַל חוֹב בִּבְיֻנוּנִית, וּכְתַבַּת אִשָּׁה בַּזְבוּרִית. הָיוּ לוֹ עֵדִית וְזְבוּרִית נִזְקִין בְּעֵדִית, וּבַעַל חוֹב וּכְתַבַּת אִשָּׁה בַּזְבוּרִית. הָיוּ לוֹ עֵדִית וּבִינוּנִית נִזְקִין בְּעֵדִית, וּבַעַל חוֹב וּכְתַבַּת אִשָּׁה בִּבְיֻנוּנִית. הָיוּ לוֹ בִּינוּנִית וְזְבוּרִית בְּלִבָּד נִזְקִין וּבַעַל חוֹב בִּבְיֻנוּנִית, וּכְתַבַּת אִשָּׁה בַּזְבוּרִית.

ז. מִכָּרֵן לְשִׁלּוּשָׁה בְּנֵי אָדָם בְּבֵת אַחַת כָּלָן נִכְנָסוּ תַּחַת הַבְּעָלִים, וְהִנְזָקִין טוֹרְפִין מִן הָעֵדִית, וּבַעַל חוֹב טוֹרֶף מִן הַבִּינוּנִית, וּכְתַבַּת אִשָּׁה טוֹרְפַת מִן הַזְבוּרִית.

ח. מִכָּרֵן לְזֶה אַחֵר זֶה, כָּלָן טוֹרְפִין מִן הָאַחֲרוֹן; לֹא הַסְפִּיק, טוֹרְפִין הַשָּׂאֵר מִשְׁלִפְנֵיו; לֹא הַסְפִּיק, טוֹרְפִין הַשָּׂאֵר מִשְׁלִפְנֵי פָּנָיו: אִפְלוּ הָיָה הָאַחֲרוֹן הוּא שִׁלְקָח הַזְבוּרִית שְׁהָרִי הַלּוֹקָח הַקּוֹדֵם אוֹמֵר לְטוֹרֶף, הִנֵּחְתִּי לָךְ מָקוֹם לְגַבּוֹת מִמֶּנּוּ.

ט. מִכָּרֵן לְאַחַד זֶה אַחֵר זֶה, הָרִי זֶה הַלּוֹקָח נִכְנָס תַּחַת הַבְּעָלִים. בְּמֵה דְּבָרִים אֲמוּרִים, שִׁלְקָח עֵדִית בְּאַחֲרוֹנָה. אֲבָל אִם לָקַח זְבוּרִית בְּאַחֲרוֹנָה, כָּלָן גּוֹבִין מִן הַזְבוּרִית: שְׁהָרִי אוֹמֵר לְטוֹרֶף כְּשִׁיבּוֹא לְגַבּוֹת מִן הַשְּׁדָה שִׁלְקָח תַּחֲלָה, הָרִי הִנֵּחְתִּי לָךְ מָקוֹם לְגַבּוֹת מִמֶּנּוּ. וְלָמָּה אֵינוֹ אוֹמֵר לוֹ הַטוֹרֶף כֵּן, אִם לָקַח עֵדִית בְּאַחֲרוֹנָה, וְתִגְבֶּה הָאִשָּׁה וּבַעַל חוֹב מִן הָעֵדִית שִׁלְקָח בְּאַחֲרוֹנָה שְׁזֹו תִקְנָה הִיא לְלוֹקָח, וְהָרִי אוֹמֵר לֶהֱן אִי אִפְשִׁי בְּתִקְנָה זֶה, אֲלֹא כָּל אֶחָד מֵכֶם יִגְבֶּה מִן הָרְאוּי לוֹ.

י. מִכָּרֵן לְאַחַד זֶה אַחֵר זֶה, וּמִכָּר לוֹ עֵדִית בְּאַחֲרוֹנָה, וְחִזְרָ הַלּוֹקָח וּמִכָּר זְבוּרִית וּבִינוּנִית, וְשִׁיר עֵדִית לְפָנָיו כָּלָן גּוֹבִין מִן הָעֵדִית, שְׁהָרִי אֵין לוֹ בְּמֵה יִדְחָה אוֹתָן. מִכָּר עֵדִית, וְהִנִּיחַ בִּינוּנִית וְזְבוּרִית הִנְזָקִין טוֹרְפִין מִן הָעֵדִית שְׁכִיד לּוֹקָח הַשֵּׁנִי, וּבַעַל חוֹב וּכְתַבַּת אִשָּׁה גּוֹבִין מִבִּינוּנִית וְזְבוּרִית שְׁשִׁיר לְפָנָיו.

יא. מי שְׁלוּה מֵאַחַד, וְאַחַר כֵּן מָכַר הַלוֹוֶה נִכְסָיו לְשָׁנִים, וְכָתַב בְּעַל חוֹב לְלוֹקַח שְׁנֵי דִין וּדְבָרִים אֵין לִי עֶמֶךְ וְקִנּוּ מִיָּדוֹ אֵינוּ יְכוּל לְטַרֵף מְלוֹקַח רֵאשׁוֹן: שֶׁהָרִי אוֹמֵר לוֹ הִנַּחְתִּי לָךְ מְקוֹם לְגִבּוֹת מִמֶּנּוּ אֶצֶל בְּעַל חוֹבְךָ, וְהֵן הַנִּכָּסִים שֶׁקָּנָה לוֹקַח שְׁנֵי אַחֲרֵי, וְאַתָּה הִפְסַדְתָּ עַל עֶצְמְךָ, שֶׁהָרִי סִלְקֶת עֶצְמְךָ מֵהֵן. וְהוּא הָדִין לְאִשָּׁה בְּכַתְּבָתָהּ, אִם כָּתְבָה לְשְׁנֵי אַבְדָּה כְּתַבְתָּהּ, וְאִינָה יְכוּלָה לְטַרֵף. אָבֵל אִם כָּתְבוּ לְרֵאשׁוֹן, טוֹרְפִין מִן הַשְּׁנֵי.

יב. מָכַר הַלוֹוֶה שְׁדָה לְלוֹקַח, וּמָכַר אַחֲרֶיהָ שְׁדָה שְׁנִיָּה לְלוֹקַח שְׁנֵי, וְכָתַב הַמְלוֹוֶה לְלוֹקַח שְׁנֵי דִין וּדְבָרִים אֵין לִי עֶמֶךְ, וְקִנּוּ מִיָּדוֹ הָרִי בְּעַל חוֹב טוֹרֵף מְלוֹקַח רֵאשׁוֹן שְׁדָה רֵאשׁוֹנָה; וְלוֹקַח רֵאשׁוֹן טוֹרֵף מְלוֹקַח שְׁנֵי שְׁדָה שְׁנִיָּה, שֶׁהָרִי קָנָה אַחֲרָיו; וְלוֹקַח שְׁנֵי טוֹרֵף אוֹתָהּ מִבְּעַל הַחוֹב, שֶׁהָרִי כָתַב לוֹ; וְלוֹקַח רֵאשׁוֹן חוֹזֵר וְטוֹרֵף מִשְׁנֵי; וְחוֹזְרִין חֲלִילָה, עַד שִׁיעָשׂוּ פְשָׁרָה בֵּינֵיהֶן. וְכֵן הָאִשָּׁה בְּכַתְּבָתָהּ. וְהוּא שֶׁהָיָה הַחוֹב, כִּנְגֵד שְׁתֵּי הַשְּׁדוֹת.